

Toelichting op de agenda

Agendapunt 8a: Verzoek om inhoudelijk advies Quick scan rekenkamer over CJG

Het presidium verzoekt de raadscommissie sociaal in zijn vergadering van 26 januari 2015 een inhoudelijk advies voor de gemeenteraad te formuleren over hetgeen de rekenkamer heeft geadviseerd:

‘Organiseer als gemeenteraad een tegenmacht tegenover de zware regionale organisaties die nu gaan ontstaan in het sociale domein. Daartoe zijn twee mogelijkheden:

- Trek op met de andere gemeenteraden in Midden-Limburg;
- Stel voorwaarden bij het aan die regionale organisaties ter beschikking stellen van budgetten (een 12-tal terreinen, op welke voorwaarden zouden kunnen worden gesteld, wordt op blz. 16 genoemd)‘.

Met ‘inhoudelijk advies’ bedoelt het presidium dan niet alleen dat de commissie - bijvoorbeeld - beaamt dat het een goed plan is om gezamenlijk met andere Midden-Limburgse gemeenteraden op te trekken + om als gemeenteraad voorwaarden aan budgetvotingen te verbinden, maar dat de commissie ook aangeeft hoe zij dat gezamenlijk optrekken ziet + (op z’n minst) aangeeft hoe tot de te stellen voorwaarden gaat worden gekomen (‘wie doet wat wanneer’).

Ook op 22 september 2014 is bij gelegenheid van de presentatie van de resultaten van de Quick scan inzake Centrum voor Jeugd en Gezin, al gesproken over de vraagstelling, zoals in de toelichting op de agenda opnieuw aan de orde wordt gesteld.

Daarom zullen we onze benadering van de vraagstelling herhalen en aanvullen. Volgens het CDA heeft de Rekenkamer een punt als zij attendeert op het risico van zware regionale samenwerkingsorganisaties. De rekenkamer doet o.a. de suggestie om een tegenmacht (counterveiling power) op te richten. Wij spraken vorig jaar over het “democratisch tekort” dat dreigt te ontstaan als drie gemeenteraden een politiek standpunt moeten bepalen t.a.v. het sociale beleid. Immers bij uiteenlopende standpunten van gemeenteraden, ontstaat een politieke impasse. Er dient dan een beleidsdiscussie tussen de drie gemeenteraden te worden georganiseerd om zo mogelijk tot overeenstemming te komen. Daar kleven substantiële bezwaren aan. We noemen er enkele:

1. Wat wordt er gedaan, indien geen overeenstemming wordt bereikt? Arbitrage, door wie?
2. Sociaal beleid is doorgaans gediend met snelle besluitvorming. Een extra discussieronde met drie gemeenten zal tot grote vertraging leiden in de procedures.
3. Er ontstaat een nieuw vergadercircuit, dat zeer belastend zal zijn voor vele raadsleden.
4. De bureaucratie neemt substantieel toe. Er dreigt zelfs een vierde bestuurslaag te ontstaan.

Ook de suggestie van de rekenkamer om het wapen van het ter beschikking stellen van budgetten al of niet te hanteren, stuit op analoge problemen als de eerste suggestie. Ook dan zal afstemming tussen de gemeenten aan de orde zijn.

We stellen vast dat de complexiteit van het sociaal beleid kennelijk zodanig is, dat de capaciteit van gemeenten van een omvang als de gemeente Leudal te kort schiet om geheel zelfstandig in deze op te treden (zoals trouwens ook op vele andere terreinen). In het verleden hebben dit soort problemen steeds geleid tot gemeentelijke schaalvergrotingen in de vorm van fusies van gemeenten. Daar zit echter momenteel niemand op te wachten. Immers een gemeente is meer dan een administratieve eenheid, waar op basis van pure technocratie tot ‘herindelingen’ wordt gekomen. De gemeente Leudal wenst een eigen identiteit te zijn, respectievelijk te ontwikkelen. Dat kan dan niet verstoord worden met weer nieuwe indelingen.

De adviezen van de Quick Scan (elders in de nota), dat een grotere autonomie aan de uitvoerende contractpartners in de gemeenten moet worden toegestaan, zonder al te veel regie van de kant van het gemeentebestuur, heeft andere, niet minder ernstige bezwaren. Dit is toch min of meer de suggestie dat ‘duizend bloemen mogen bloeien’. Ook daarin heeft de geschiedenis wijze lessen geleerd: grote rechtsongelijkheid voor de inwoners, onoverzichtelijke diversificaties in uitvoeringspraktijken en uit de hand lopende kosten.

Een ideale oplossing voor het geschetste probleem is volgens het CDA dan ook niet voorhanden. Onze suggestie zou zijn: organiseer 'tussentijdse ruggespraak'. De vertegenwoordiger(s) van de gemeente in de betreffende gremia (bestuurscommissie, projectgroep of dergelijke) rapporteren tussentijds over gerezen problemen en nemen na ruggespraak met de raad de mening van de gemeente Leudal mee naar een volgende bespreking in de beleidsgroep.

Dit levert wellicht wat vertraging op, maar grote problemen verdienen enig "gepolder". Met andere woorden: "Als het niet kan zo als het moet, moet het maar zoals het kan!"